

Jouw hand mijn glimlach

2 Korintiërs 5:14-20

 missie
nederland

Liturgie en acht dagen

Week van Gebed

voor de eenheid 15-22 januari 2017

Inhoudsopgave

Jouw hand, mijn glimlach	3
Inleiding op de orde van dienst	4
Orde van Dienst	6
Liedsuggesties	20
Oecumene in Duitsland	21
De acht dagen	22
Meer materiaal	30
Colofon	31

Jouw hand, mijn glimlach

Wat ons drijft is de liefde van Christus – 2 Korintiërs 5:14-20

Het is 500 jaar geleden dat een vernieuwingsbeweging in de kerk een naam en een gezicht kreeg: Maarten Luther kaartte 95 stellingen aan en dat werd het begin van de Reformatie. Voor Luther was de rechtvaardiging door geloof in Jezus Christus de kern.

Het is tragisch dat dit belangrijke besef toch een scheur door de kerk is geworden. Zou dat nu niet anders kunnen? Dat is in elk geval de focus van deze Week van Gebed.

De Duitse kerken helpen ons op weg: zij hebben dit jaar het thema 'Verzoening' en bijbehorend materiaal aangereikt. Stap voor stap volgen we Paulus' woorden over de liefde die ons drijft. We bidden dat deze drijfveer de verdeeldheid overstijgt en christenen bijeenbrengt.

Ds. Willem Smouter,
voorzitter MissieNederland

Drs. Dirk Gudde,
voorzitter Raad van Kerken in Nederland

Samenwerking

MissieNederland en de Raad van Kerken in Nederland werken nauw samen bij het samenstellen van het materiaal voor de Week van Gebed. Wij hopen dat ook lokaal een groeiende eenheid tussen christenen en kerken ontstaat.

Inleiding op de orde van dienst

De Duitse kerken hebben dit materiaal voorbereid. Door de teksten sluiten we aan bij de herdenking van 500 jaar Reformatie. Het voorstel van de Duitsers is om een oecumenische viering van Christus te houden, een 'Christusfest'. Dankzij de Reformatie kwam er opnieuw aandacht voor de genade van God en voor het geloof in Jezus Christus. Christus heeft ons gered door de weg van het kruis te gaan. Het besef van de betekenis van het kruis overstijgt de verdeeldheid en brengt christenen bijeen.

In deze viering is er een openlijke belijdenis van de zonde van de verdeeldheid die volgde op de hervorming. We vragen als kerken vergeving. En we eren in deze dienst Christus en zijn verzoenend handelen. Daardoor zullen de harten van de verdeelde christenen geraakt worden, zodat zij in naam van Christus de verzoening willen dienen.

De val van de Berlijnse muur in 1989 was de bekroning van een gebedsbeweging voor vrede die in gang was gezet in de Duitse Democratische Republiek (Oost-Duitsland). Mensen zetten kaarsen neer en baden om vrede. Horst Sindermann, tot 1989 lid van het centrale comité van de socialistische eenheidspartij, zei hierover: 'We hadden voor álles een planning, we waren op álles voorbereid, maar niet op kaarsen en gebeden.'

De liturgie refereert aan deze periode door een muur te bouwen en deze even later weer te slechten. De muur staat symbool voor de verdeeldheid onder christenen. Het afbreken van de muur is een hoopvol teken van verzoening voor elke situatie waarin verdeeldheid onoverbrugbaar lijkt. We bouwen de muur op in de liturgie tijdens de schuldbelijdenis. De muur blijft in stand gedurende de dienst tot het antwoord op de verkondiging begint. Dan worden de stenen bij elkaar gelegd in de vorm van een kruis als teken van verzoening.

Afhankelijk van de ruimte in het kerkgebouw zal het volgende materiaal nodig zijn voor de symbolische handeling: twaalf dozen van dezelfde grootte (schoendozen, verhuisdozen) ingepakt in papier om ze tot 'stenen' te maken. Op de voorkant van iedere doos wordt een trefwoord geschreven (gebrek aan liefde, haat en verachting, valse beschuldiging, discriminatie, vervolging, verbroken gemeenschap, onverdraagzaamheid,

godsdienstoorlogen, gescheidenheid, machtsmisbruik, zelfgenoegzaamheid, hoogmoed). Telkens als een bepaalde zonde beleden wordt, brengt men de betreffende steen aan in de muur. Na een ogenblik van stilte vraagt de drager van de steen om vergeving. De aanwezigen antwoorden daarop: 'Vergeef ons onze schulden zoals ook wij onze schuldenaren vergeven.' Na de verkondiging van het woord van God, die eindigt met de preek, volgt een gebed om verzoening. Op dat moment halen we de muur naar beneden en leggen we de stenen in de vorm van een kruis. We zingen daarbij een verzoeningslied of een hymne waarin het kruis wordt genoemd.

Bij een dienst in een kleine groep is het mogelijk om de liturgie aan te vullen met of te vervangen door persoonlijke getuigenissen. In het eerste deel kunnen die getuigenissen gaan over pijnlijke situaties. In het tweede deel kun je verhalen vertellen over verzoening en heling over de grenzen van kerkmuren heen.

Na de geloofsbelijdenis volgt de voorbede met drie afzonderlijke intenties. De Duitse kerken stellen voor om na elke intentie vier personen een kaars te laten aansteken bij een grote kaars (bijv. de paaskaars); de mensen die dat doen blijven in een halve cirkel bij het kruis staan tot het slot van het 'Onze Vader'. Na de opdracht om gezanten te zijn in naam van Christus en de belijdenis 'U verandert het hart van mensen' geven de twaalf personen met de kaarsen het licht door aan alle aanwezigen totdat iedereen een brandende kaars heeft, terwijl de muziek speelt. Uit praktische overwegingen hebben we dit deel niet in de basistekst opgenomen. Uiteraard is het mogelijk om het alsnog een plek te geven.

In plaats van kaarsen aansteken kwam in de Nederlandse groep de suggestie op om in de dozen kaartjes te leggen met oecumenische intenties voor de komende tijd (te vinden op www.raadvankerken.nl). Aanwezigen kunnen een kaartje uit een doos halen en deze hardop voorlezen. Op de kaartjes staan positieve oecumenische suggesties voor de toekomst. Ook deze variant is niet in de standaardliturgie opgenomen. Het is optioneel. De dienst wordt afgesloten met een zegen en wegzending.

Orde van dienst

Jouw hand, mijn glimlach (naar 2 Korintiërs 5:14-20)

v: voorganger; a: allen; l: lezer

I Aanvang

De voorgangers komen binnen met Bijbel of lezingenboek

(gemeente gaat staan tot na de groet)

Zingen

Jesus roept hier mensen samen (Lied 975: 1,2,3)

(Liedboek)

1 Je - zus roept hier men - sen sa - men
die in woord, ge - bed en lied
Gods aan - we - zig - heid be - a - men,
geen be - lof - te gaat te - niet.
Prijs nu God, die goed en trouw is,
prijs de Zoon, die men - sen kent,
prijs de Geest die als de Troos - ter
zich naar ons heeft toe - ge - wend.

2. Jezus roept ons te belijden
Hem als Heer van het heeal,
hoeder van ons broze lichaam,
redder van wie faalt of valt.
Zing het uit, laat elk het horen
zing het heilige verhaal,
zeg de wereld: Christus' glorie
is op aarde neergedaald.

3. Jezus roept ons tot de ander,
zo verschillend als wij zijn,
ras of huidskleur, rangen, standen -
Jezus trekt geen scheidingslijn.
Ga met vrienden en met vreemden,
ga met mensen, groot en klein,
ga met zaligen en zoekers,
die op zoek naar waarheid zijn.

melodie Schotland - Lewis Folk Melody
tekst John L. Bell en Graham Maule
vertaling Ria Borkent

Groet

- v** In de naam van de Vader en de Zoon en de heilige Geest.
a Amen.
v De genade en vrede van God,
die ons door Christus met zich heeft verzoend,
zij met u allen.
a En ook met u.

(gemeente gaat zitten)

Woord van welkom

- v** Dierbare zusters en broeders in Christus,
in dit jaar zullen vele christenen het begin van de Reformatie
herdenken, nu 500 jaar geleden. De apostel Paulus herinnert ons
eraan dat God ons met zich verzoend heeft door Jezus Christus.
We worden uitgenodigd dienaren van de verzoening te zijn.

Zingen

U maakt ons één (Opwekking 194)

(Opwekking)

U maakt ons één,
U bracht ons te - za - men.
Wij e - ren en aan - bid - den U.

U maakt ons één,
 U bracht ons te - za - men.
 Wij e - ren en aan - bid - den U.
refrein
 Wordt uw wil ge - daan,
 dan bindt het ons saam,
 ie - der - een zal deel zijn van uw ge - zin.
 Wordt uw wil ge - daan,
 dan bindt het ons saam,
 ie - der - een zal deel zijn van uw ge - zin.

*tekst/muziek onbekend
 vertaling JmeO*

II Schuldbelijdenis

- v De kerk is steeds opnieuw geroepen om zich te bekeren tot haar hoofd: Jezus Christus. Daarom zijn er in de loop van de geschiedenis vernieuwingsbewegingen in de kerk geweest. Helaas hadden deze bewegingen vaak scheidingen tot gevolg. Deze scheidingen zijn in tegenspraak met het gebed van Jezus tot de Vader in Johannes 17:23: 'dat zij volkomen één zullen zijn, zodat de wereld zal begrijpen dat u mij hebt gezonden, en dat u hen liefhad, zoals u mij liefhad'.

Laten wij onze zonden belijden
en bidden om vergeving
en om genezing van de wonden
die het gevolg zijn van onze scheidingen.

Stilte

- v** Wij richten muren op die ons van elkaar scheiden
en die ons weerhouden eenheid te vinden.
Wij komen nu voor God met de stenen waarmee wij muren bouwen.

(Telkens als er een zonde genoemd wordt, brengt iemand de bijbehorende steen aan in de muur. Degene die de steen heeft aangebracht spreekt een gebed uit om vergeving. Allen antwoorden: 'Vergeef ons onze schulden zoals ook wij onze schuldenaren vergeven.')

- v** Een steen in onze muur is 'gebrek aan liefde'.
(De steen wordt geplaatst.)
- I1** Barmhartige God, de liefde van Christus brengt ons ertoe
vergeving te vragen, omdat we telkens weer
tekortschieten in de liefde.
- a** Vergeef ons onze schulden zoals ook wij onze schuldenaren vergeven.
- v** Een steen in onze muur is 'haat en minachting'.
(De steen wordt geplaatst.)
- I2** Barmhartige God, de liefde van Christus brengt ons ertoe
vergeving te vragen voor onze onderlinge haat en minachting.
- a** Vergeef ons onze schulden zoals ook wij onze schuldenaren vergeven.
- v** Een steen in onze muur is 'valse beschuldiging'.
(De steen wordt geplaatst.)
- I3** Barmhartige God, de liefde van Christus brengt ons ertoe
vergeving te vragen voor het aanklagen van anderen
en voor de valse beschuldigingen die we uiten naar elkaar.
- a** Vergeef ons onze schulden zoals ook wij onze schuldenaren vergeven.
- v** Een steen in onze muur is 'discriminatie'.
(De steen wordt geplaatst.)
- I4** Barmhartige God, de liefde van Christus brengt ons ertoe
vergeving te vragen voor alle vooroordelen en discriminatie.
- a** Vergeef ons onze schulden zoals ook wij onze schuldenaren vergeven.

Gezongen acclamatie

Kyrie eleison (Gezang 301e)

(Liedboek)

The image shows a musical score for the Kyrie eleison. It consists of three staves of music. The first staff is a vocal line in G major and 4/4 time, with lyrics 'Ky - ri - e e - lei - son, Chris - te e - lei - son,'. The second staff continues the vocal line with lyrics 'Ky - ri - e e - lei - son.' and includes a fermata over the final note with the instruction '(intentie ...)'. The third staff is a basso continuo line with figured bass notation.

muziek Joseph Gelineau

- v** Een steen in onze muur is 'vervolging'.
(*De steen wordt geplaatst.*)
- I5** Barmhartige God, de liefde van Christus brengt ons ertoe
vergeving te vragen voor vervolging en marteling.
- a** Vergeef ons onze schulden zoals ook wij onze schuldenaren vergeven.
- v** Een steen in onze muur is 'verbroken gemeenschap'.
(*De steen wordt geplaatst.*)
- I6** Barmhartige God, de liefde van Christus brengt ons ertoe
vergeving te vragen voor het laten voortbestaan
van de scheiding tussen onze kerken.
- a** Vergeef ons onze schulden zoals ook wij onze schuldenaren vergeven.
- v** Een steen in onze muur is 'onverdraagzaamheid'.
(*De steen wordt geplaatst.*)
- I7** Barmhartige God, de liefde van Christus brengt ons ertoe
vergeving te vragen voor het uitbannen van onze broeders en zusters
uit ons vroegere gemeenschappelijke thuis
en voor alle daden van religieuze onverdraagzaamheid in het heden.
- a** Vergeef ons onze schulden zoals ook wij onze schuldenaren vergeven.
- v** Een steen in onze muur is 'godsdienstoorlogen'.
(*De steen wordt geplaatst.*)
- I8** Barmhartige God, de liefde van Christus brengt ons ertoe
vergeving te vragen voor alle oorlogen
die we tegen elkaar hebben gevoerd in uw naam.
- a** Vergeef ons onze schulden zoals ook wij onze schuldenaren vergeven.

Gezongen acclamatie

Kyrie eleison (Gezang 301e)

(Liedboek)

- v** Een steen in onze muur is 'gescheidenheid'.
(*De steen wordt geplaatst.*)
- I9** Barmhartige God, de liefde van Christus brengt ons ertoe
vergeving te vragen voor het gescheiden leven van ons, christenen,
ver verwijderd van onze gemeenschappelijke roeping
om mee te werken aan het welzijn van de hele schepping.
- a** Vergeef ons onze schulden zoals ook wij onze schuldenaren vergeven.
- v** Een steen in onze muur is 'machtsmisbruik'.
(*De steen wordt geplaatst.*)
- I10** Barmhartige God, de liefde van Christus brengt ons ertoe
vergeving te vragen voor misbruik van macht.
- a** Vergeef ons onze schulden zoals ook wij onze schuldenaren vergeven.
- v** Een steen in onze muur is 'zelfgenoegzaamheid'.
(*De steen wordt geplaatst.*)
- I11** Barmhartige God, de liefde van Christus brengt ons ertoe
vergeving te vragen voor onze zelfgenoegzaamheid.
We distantiëren ons te gemakkelijk van onze broeders en zusters
in Christus en van de gemeenschap waarin we leven.
- a** Vergeef ons onze schulden zoals ook wij onze schuldenaren vergeven.
- v** Een steen in onze muur is 'hoogmoed'.
(*De steen wordt geplaatst.*)
- I12** Barmhartige God, de liefde van Christus brengt ons ertoe
vergeving te vragen voor onze hoogmoed.
- a** Vergeef ons onze schulden zoals ook wij onze schuldenaren vergeven.

Gezongen acclamatie

Kyrie eleison (Gezang 301e)

(Liedboek)

- v** Heer, onze God,
zie hier deze muur die we hebben opgericht
en die ons scheidt van u en van elkaar.
Vergeef ons onze schulden. Genees ons.
Help ons om alle scheidsmuren neer te halen,
en maak ons één in u.
- a** Amen.

III Het woord van God

Zingen

Welkom Heil'ge Geest van God (Opwekking 391)

(Opwekking)

refrein Wel-kom, heil-'ge Geest van God, waai o - ver ons.
Maak on - ze har - ten rein.
O, wel - kom,
heil-'ge Geest van God, waai o - ver ons.
Maak on - ze har - ten rein. (fine)
1 Zo - als ko - ren op het veld
wordt be - wo - gen door de wind,
bui - gen wij ons voor uw kracht,
op-dat uw Geest het werk be - gint.

tekst/muziek Patti Ridings
vertaling Wim Bevelander/Jan Visser

refrein

2. Schenk uw levensadem, Heer,
want wij buigen voor U neer.
Laat geen angst of trots bestaan
en maak ons heilig in uw naam.

refrein

Lezing

Ezechiël 36:26-28

Dit zegt God, de HEER:

Ik zal jullie een nieuw hart en een nieuwe geest geven,
ik zal je versteende hart uit je lichaam halen
en je er een levend hart voor in de plaats geven.

Ik zal jullie mijn geest geven
en zorgen dat jullie volgens mijn wetten leven
en mijn regels in acht nemen.

Jullie zullen in het land wonen dat ik aan je voorouders gegeven heb,
jullie zullen mijn volk zijn en ik zal jullie God zijn.

Lezing

2 Korintiërs 5:14-20

Wat ons drijft is de liefde van Christus,
omdat we ervan overtuigd zijn
dat één mens voor alle mensen is gestorven,
waardoor alle mensen zijn gestorven;
en dat hij voor allen is gestorven
opdat de levenden niet langer voor zichzelf zouden leven,
maar voor hem die voor de levenden is gestorven en is opgewekt.
Daarom beoordelen we vanaf nu niemand meer
volgens de maatstaven van deze wereld;
ook Christus niet,
die we vroeger wel volgens die maatstaven beoordeelden.
Daarom ook is iemand die één met Christus is, een nieuwe schepping.
Het oude is voorbij, het nieuwe is gekomen.
Dit alles is het werk van God.
Hij heeft ons door Christus met zich verzoend
en ons de verkondiging daarover toevertrouwd.
Het is God die door Christus de wereld met zich heeft verzoend:
hij heeft de wereld haar overtredingen niet aangerekend.
En ons heeft hij de verkondiging van de verzoening toevertrouwd.
Wij zijn gezanten van Christus, God doet door ons zijn oproep.
Namens Christus vragen wij: laat u met God verzoenen.

(gemeente gaat staan)

Evangelielezing

Matteüs 5:23-24

Wanneer je dan je offergave naar het altaar brengt
en je daar herinnert dat je broeder of zuster je iets verwijt,
laat je gave dan bij het altaar achter;
ga je eerst met die ander verzoenen
en kom daarna je offer brengen.

Looft de Here, alle gij volken (Opwekking 54)

(Opwekking)

Looft de He - re, al - le gij vol - ken,
 prijst Hem al - le gij na - ti - ën,
 want zijn goe - der - tie - ren - heid is mach - tigo - ver ons
 en des He - ren trouw is tot in eeu - wig - heid.

refrein
 Hal - le - lu - ja, hal - le - lu - ja,
 hal - le - lu - ja, hal - le - lu - ja.
 Hal - le - lu - ja, hal - le - lu - ja,
 hal - le - lu - ja, hal - le - lu - ja.

tekst NBG
 muziek M. Spijker

(gemeente gaat zitten)

Overweging

Meditatieve muziek

IV Antwoord

Zingen

(Ondertussen wordt de muur afgebroken en met de stenen wordt een kruis gevormd.)

Vlammen zijn er vele (Lied 970)

(Liedboek)

1 Vlam - men zijn er ve - le, één is het licht,
licht van Je - zus Chris - tus, _____
vlam - men zijn er ve - le, één is het licht,
wij zijn één in Chris - tus. _____

2. Ranken zijn er vele,
één is de stam,
wijnstok van het leven,
ranken zijn er vele,
één is de stam,
wij zijn één in Christus.
3. Gaven schonk Hij vele,
één is de Geest,
Geest van Jezus Christus,
gaven schonk Hij vele,
één is de Geest,
wij zijn één in Christus.
4. Velen mogen dienen
als onze Heer,
Hij wast onze voeten,
velen mogen dienen
als onze Heer,
wij zijn één in Christus.
5. Leden zijn er vele,
één is zijn kerk,
wij zijn Christus' lichaam,
leden zijn er vele,
één is zijn kerk,
wij zijn één in Christus.

tekst Anders Frostenson
vertaling Coen Wessel
melodie Olle Widstrand

v Laat ons bidden:
Goede God en Vader in de hemel,
we hebben uw Woord gehoord.
U hebt ons met uzelf verzoend door onze Heer Jezus Christus.
Verander ons hart van steen
door de kracht van de heilige Geest in een levend hart.
Help ons dienaren van de verzoening te zijn.
Genees de gescheidenheid van onze kerken.
Maak ons tot instrument van uw vrede in deze wereld.
Door Christus onze Heer.

a Amen.

Vredegroet

- v** De vrede van de Heer zij altijd met u.
- a** En ook met u.
- v** Geef elkaar een teken van vrede.

We geven elkaar de vredegroet

Muziek

Collecte

V Verzoening

Zingen

Geloofsbelijdenis (Gezang 273)

(Gezangen voor Liturgie)

Voorzang: Ik ge-loof in God, de al-mach-ti-ge Va-der,
Schep-per van he-mel en aar-de.
Allen: En in Je-zus Chris-tus, zijn e-ni-ge Zoon, on-ze Heer,
Voorzang: die ont-van-gen is van de hei-li-ge Geest,
ge-bo-ren uit de maagd Ma-ri-a,
Allen: die ge-le-den heeft on-der Pon-ti-us Pi-la-tus,
is ge-kru-i-sigd, ge-stor-ven en be-gra-ven,

Voorzang: die ne - der-ge - daald is ter hel - le.

de der - de dag ver - re-zen uit de do - den,

Allen: die op - ge - ste - gen is ten he - mel,

zit aan de rechterhand van God, de almach-ti-ge Va - der;

Voorzang: van - daar zal Hij ko - men oor - de - len de

le - ven - den en de do - den.

Allen: Ik ge - loof in de hei - li - ge Geest;

de hei - li - ge ka - tho - lie - ke kerk,

Voorzang: de ge - meen - schap van de hei - li - gen;

de ver - ge - ving van de zon - den;

Allen: de ver - rij - ze - nis van het li - chaam en het

eeu - wig le - ven A - - - - - men.

m. W. Vogel

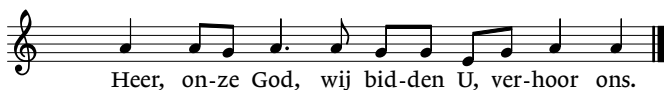
Voorbede

- I1** Almachtige God, u hebt uw Zoon Jezus Christus gezonden om de wereld met u te verzoenen.
Wij prijzen u om iedereen die u zendt, in de kracht van de heilige Geest, om het evangelie te verkondigen aan alle volken.
Moge door uw Geest in elke gemeenschap de honger en dorst worden gewekt naar eenheid in u.
Laat ons de Heer bidden:

Zingen

Heer onze God, wij bidden U: verhoor ons (Gezang 367e)

(Liedboek)

melodie Floris van der Putt

- I2** Genadige God, wij bidden voor onze kerken.
Vervul ze met waarheid en vrede.
Vernieuw ons,
als we de opdracht om het evangelie te verkondigen ontrouw zijn.
Zorg voor ons en schenk ons wat wij tekortkomen.
Breng weer bijeen wat verdeeld is.
Laat ons de Heer bidden:

Zingen

Heer onze God, wij bidden U: verhoor ons (Gezang 367e)

- I3** Schepper God, zie ons, mensen, genadig aan.
Neem de arrogantie en de haat weg, die het hart vergiftigen.
Breek de muren af die ons van elkaar scheiden;
maak ons één in liefde.
Wek in ons uw meelevens en uw liefde.
Geef ons kracht en moed om ons in te zetten
voor gerechtigheid in ons land,
vrede te brengen onder elkaar,
zieken en stervenden te troosten
en alles wat wij hebben te delen met wie tekortkomen.
U verandert harten van mensen.

Zingen

Heer onze God, wij bidden U: verhoor ons (Gezang 367e)

- v** Bidden wij de woorden die Jezus ons gegeven heeft:
- a** Onze Vader in de hemel,
laat uw naam geheiligd worden,
laat uw koninkrijk komen
en uw wil gedaan worden
op aarde zoals in de hemel.
Geef ons vandaag het brood
dat wij nodig hebben.
Vergeef ons onze schulden,
zoals ook wij hebben vergeven
wie ons iets schuldig was.
En breng ons niet in beproeving,
maar red ons uit de greep van het kwaad.
Want aan u behoort het koningschap,
de macht en de majesteit
tot in eeuwigheid. Amen.

VI Zending en zegen

- v** Wij roepen tot u, barmhartige God:
Laat allen die werken aan verzoening, uw hulp ervaren,
opdat zij de grote daden van uw liefde zullen verkondigen.
Dat vragen wij door Jezus Christus, onze Heer.
- a** Amen.
- v** De zegen van God, Vader, Zoon en heilige Geest,
zij en blijve met u allen.
- a** Amen.
- v** Ga heen in vrede.
- a** Wij danken God.

Zingen **God schenk ons de kracht** (Gezang 418:1)

(Liedboek)

1 God, schenk ons de kracht dicht bij U te blij-ven,
dan zal ons geen macht uit el-kan-der drij-ven.
Zijn wij in U een, sa-men op uw we-gen
dan wordt ons tot ze-gen la-chen en ge-ween.

Liedsuggesties

Openingslied

Liedboek 98, 289, 975
Opwekking 167, 180, 194, 334, 720
HMH 391, 475
GvL 456, 528

Afsluiting schuldbelijdenis

Liedboek 300a
Opwekking 624, 389
HMH 44, 287
Psalmen van Nu 130
Katholieke getijdenboek psalm 18

Na tweede lezing

Liedboek 338a, 346
GvL 257, 517

Loflied

Liedboek 117d23
Opwekking 400, 638, 730
HMH 602, 615, 617a

Bij afbreken muur

Liedboek 967, 969, 993
GvL 159, 413, 432, 441, 448, 595
Opwekking 430
HMH 208

Gebruikte afkortingen

GvL Gezangen voor Liturgie
HMH Hemelhoog
Liedboek Liedboek - Zingen en bidden in huis en kerk

Vredelielid

Liedboek 397 (canon), 1014
Opwekking 118, 394, 602

Alternatief geloofsbelijdenis

Liedboek 340 t/m 344
GvL 271 t/m 273

Acclamatie

Liedboek 367k
Taizé (O Lord hear my prayer)
HMH 476

Onze Vader

Liedboek 369 t/m 371
GvL 321 t/m 329

Na zegen

Liedboek 415, 416, 423, 425
GvL 654
Opwekking 710
HMH 479

Oecumene in Duitsland

Duitsland telt 81 miljoen inwoners; 50 miljoen noemen zich christen. De meesten behoren tot de Rooms-Katholieke Kerk of tot de protestantse en regionale kerken die deel uitmaken van de Evangelische Kerk in Duitsland (EKD). De vrije kerken en de orthodoxe kerk zijn relatief klein in aantal. Ongeveer 5% is moslim en 0,1% is joods.

De Reformatie zorgde voor een schisma in het westerse christendom en resulteerde in oorlogen tussen katholieke en protestantse kerken. De vrede van Augsburg (1555) maakte een einde aan deze conflicten.

De Raad van Kerken in Duitsland (Arbeitsgemeinschaft Christlicher Kirchen, ACK), opgericht 10 maart 1948, bestaat sinds de hereniging uit zeventien lidkerken en zes gastleden; vier oecumenische organisaties zijn waarnemer. In 2003 werd de Charta Oecumenica ondertekend. Sinds 2010 wordt jaarlijks op de eerste vrijdag van september een oecumenische dag van de schepping gevierd. In 2007 tekenden elf lidkerken een overeenkomst over de wederzijdse erkenning van de doop. Daarnaast is er aandacht voor ontmoeting met joodse en islamitische organisaties.

Eén van de oecumenische uitdagingen is het bieden van een platform waarbij 'kleine' kerken op een volwaardige manier kunnen meedoen met de twee grote kerken: de Rooms-Katholieke Kerk en de EKD, die ook op bilaterale basis samenwerken. Een andere uitdaging is het wegnemen van het gevoel van mensen dat er bijna geen vooruitgang is in de oecumene. Deze frustratie wordt het sterkst gevoeld over de confessionele grenzen heen, zoals bij het vieren van het avondmaal en de eucharistie. Belangrijk onderdeel van de oecumene is de Week van Gebed voor de eenheid. Parochies en gemeenten organiseren oecumenische activiteiten.

Voor rooms-katholieken zijn er de Katholikentage en voor de protestanten de Kirchentage. Beide vinden om de twee jaar plaats. In 2003 en in 2010 is een oecumenische kerkendag georganiseerd.

zondag - eerste dag

Eén sterft voor allen

(2 Korintiërs 5:14)

Lezen

Jesaja 53:4-12 en 1 Johannes 2:1-2

Als Paulus in Jezus Christus gaat geloven, komt hij tot een radicaal inzicht: één persoon heeft zijn leven voor allen gegeven. Jezus stierf voor alle mensen in verleden, heden en toekomst. Door de eeuwen heen volgden veel christenen zijn voorbeeld. Eén van die mensen was de Franciscaan Maximilian Kolbe. In Auschwitz bood hij zichzelf aan om te sterven in plaats van een medegevangene.

Omdat Jezus voor alle mensen is gestorven, zijn we allemaal gestorven (2 Korintiërs 5:14). In het sterven met Christus wordt ons oude leven verleden tijd. We gaan binnen in een nieuw leven. Dit is een overvloedig leven van troost, vertrouwen en vergeving. Een leven dat zelfs na de dood nog betekenis heeft.

Toen dit goede nieuws van verzoening tot hem doordrong, voelde Paulus zich gedreven om het overal te verkondigen. Christelijke kerken delen deze opdracht. De grote vraag aan ons is hoe we dit evangelie van verzoening kunnen verspreiden in het licht van onze eigen verdeeldheid.

Ter overdenking

- *Dietrich Bonhoeffer schreef: 'Door wat Jezus Christus voor mij gedaan heeft, ben ik de broer van een ander. En de ander is een broer van mij door wat Jezus Christus voor hem deed.' Hoe beïnvloedt dit de manier waarop we naar anderen kijken?*
- *Wat zijn de consequenties hiervan voor oecumenische en interreligieuze contacten?*

Gebed

God onze Vader, in Jezus gaf u ons degene die voor allen stierf. Hij leefde ons leven en stierf onze dood. Geef dat wij, die met hem gestorven zijn, één worden door de heilige Geest. Dat we in overvloed van uw goddelijke aanwezigheid mogen leven. Amen.

Bid

- ... voor hen die stervende zijn.
- ... voor mensen die de verantwoordelijkheid hebben om voor anderen te zorgen.
- ... voor hen die zich niet met anderen kunnen verzoenen door alles wat hen is aangedaan.

Niet voor onszelf

(2 Korintiërs 5:15)

Lezen

Micha 6:6-8 en Matteüs 16:24-26

Door de dood en opstanding van Jezus Christus zijn wij bevrijd. We zijn vrij van de noodzaak om onszelf te bewijzen en alles op eigen kracht te doen. In plaats daarvan leven we uit de kracht van Christus, die voor ons leefde, stierf en weer opstond. Juist als we ons leven 'verliezen' in zijn dienst, ontvangen we het.

De profeten hielden zich voortdurend bezig met de vraag hoe je het beste voor God kunt leven. Micha vond hier een heel duidelijk antwoord op: 'Recht doen, trouw betrachten en nederig de weg met God gaan.'

Sociale uitsluiting en toenemende eenzaamheid zijn tegenwoordig belangrijke thema's. Christenen zijn geroepen om nieuwe vormen van gemeenschapsleven te ontwikkelen. Plekken waar we het leven delen en wederzijdse zorg tussen de generaties stimuleren. Want de roep om niet voor onszelf te leven maar voor Christus, is ook een roep om naar anderen uit te reiken.

Ter overdenking

- *Hoe verleidt onze cultuur ons om voor onszelf te leven?*
- *Hoe kunnen we in ons dagelijks leven voor anderen leven?*

Gebed

*God onze Vader,
In Jezus Christus heeft u ons vrijgezet
voor een leven dat verder gaat dan onszelf.
Leid ons door uw Geest
en help ons om ons leven in te richten
als zusters en broeders in Christus,
Hij die leefde, leed, stierf en weer opstond voor ons,
Hij leeft en regeert voor eeuwig. Amen.*

Bid

- ... voor verslaafden en gevangenen.
- ... voor de armen en zij die aan de rand van de samenleving staan.
- ... voor jonge mensen die vastgelopen zijn en een weg zoeken in deze gecompliceerde samenleving.
- ... voor kerkplanters die betrokken zijn bij nieuwe vormen van kerkzijn.

Geen oordeel meer

(2 Korintiërs 5:16)

Lezen

1 Samuël 16:1, 6-7 en Handelingen 9:1-19

Een ontmoeting met Christus zet alles op zijn kop. Paulus heeft die ervaring op weg naar Damascus.

Voor het eerst ziet hij Jezus zoals Hij echt is: de Redder van de wereld. En Paulus moet zijn menselijke oordelen bijstellen.

Een ontmoeting met Christus verandert ons perspectief. Toch blijven we vaak in het verleden hangen en oordelen we volgens onze menselijke maatstaven. We handelen 'in de naam van de HEER', maar hebben ondertussen ons eigen belang voor ogen. In het verleden hebben ook overheden en kerken hun macht misbruikt voor onrechtvaardige politieke doeleinden.

De Moravische broeders in Duitsland (de Hernhutters, 1741) beantwoordden de roep om niemand meer volgens menselijk maatstaven te beoordelen. Ze kozen ervoor zich te onderwerpen aan de heerschappij van Christus. Als wij ons buigen voor Christus, moeten we ook anderen zien zoals God ze ziet, zonder wantrouwen of vooroordeel.

Ter overdenking

- *Herkennen wij Damascus-ervaringen in ons eigen leven?*
- *Wat verandert er wanneer we mede-christenen of mensen met een ander geloof gaan zien zoals God ze ziet?*

Gebed

*Drie-enig God,
u bent de oorsprong en het doel van alle dingen.
Vergeef ons wanneer we alleen aan onszelf denken
en verblind zijn door onze eigen normen.
Open onze harten en ogen.
Leer ons om liefdevol, aanvaardend en genadig te zijn,
zodat we mogen groeien in eenheid als gave van u.
Aan u zij de eer en glorie, nu en voor eeuwig. Amen.*

Bid

- ... voor mensen die de zin van het leven kwijtgeraakt zijn.
- ... voor hen die niet kunnen loslaten en in het verleden blijven leven.
- ... voor de samenwerking tussen verschillende kerken in uw eigen woonplaats.
- ... voor de overheid en politieke leiders dat ze in wijsheid leiding geven aan ons land.

Het oude is voorbij

(2 Korintiërs 5:17)

Lezen

Psalm 77:5-16 en Filippenzen 3:7-14

Vaak leven we nog in het verleden. Terugkijken kan behulpzaam zijn en is vaak nodig om herinneringen te genezen. Maar terugblikken kan ons ook verlammen en verhinderen om in het nu te leven. Paulus' boodschap is bevrijdend: 'het oude is voorbij'. De Bijbel moedigt aan om te herinneren wat God gedaan heeft in ons leven. Om Christus te volgen en in hem een nieuw leven te leven.

Dit jaar wordt door veel christenen het werk van Maarten Luther en andere hervormers herdacht. De Reformatie heeft veel veranderd in de westerse kerk. Christenen zijn moedige getuigen geweest en velen ervoeren een geestelijke vernieuwing. Tegelijkertijd is het belangrijk om ons niet te laten beperken door het verleden. Het is goed om de heilige Geest de ruimte te geven om ons klaar te maken voor een nieuwe toekomst. Een toekomst waarin verdeeldheid is overwonnen en Gods volk volkomen is.

Ter overdenking

- *Wat kunnen we leren van de geschiedenis over kerkscheuringen en wederzijds wantrouwen?*
- *Wat moet er in onze kerk veranderen zodat we ons richten op dat wat samenbindt?*

Gebed

*Heer Jezus Christus,
dezelfde, gisteren, vandaag en voor eeuwig.
Genees de wonden uit het verleden.
Zegen vandaag onze pelgrimage naar eenheid
en leid ons naar uw toekomst,
waar u alles in allen zal zijn,
met de Vader en de heilige Geest,
voor eeuwig en eeuwig.
Amen.*

Bid

- ... voor gelovigen die niet opnieuw kunnen beginnen.
- ... voor kerken waar veel broeders en zusters de kerk hebben verlaten.
- ... voor geestelijke vernieuwing door het werk van predikanten, pastores en andere geestelijke leiders.
- ... voor gelovigen dat ze durven getuigen van Christus.

donderdag - vijfde dag

Alles wordt nieuw

(2 Korintiërs 5:17)

Lezen

Ezechiël 36:25-27 en Kolossenzen 3:9-17

Paulus ontmoet de opgestane Christus en wordt een nieuw mens. Deze vernieuwing is met het blote oog niet te zien. Het is een geloofswerkelijkheid: God woont in ons met zijn heilige Geest en schakelt ons in bij zijn werk.

Door deze 'herscheping' is de breuk geheeld die de zonde heeft veroorzaakt. Verbazingwekkende dingen gelden nu voor ons: in Christus zijn we een nieuwe schepping; niemand of niets kan ons uit de hand van God rukken; wij zijn één in Christus en Hij woont in ons; in Christus zijn wij koningen en priesters (Openbaring 5:10).

Het nieuwe leven krijgt vorm als we het uitleven in 'mededogen, vriendelijkheid, nederigheid, zachtmoedigheid en geduld'. Dat geldt ook voor onze interkerkelijke relaties. Deze vijfhonderdste verjaardag van de Reformatie herinnert ons aan de hoogte- en dieptepunten in onze geschiedenis. De liefde van Christus drijft ons om te leven als vernieuwde mensen die actief zoeken naar eenheid en verzoening.

Ter overdenking

- *Waarin herkent u dat u een nieuwe schepping bent in Christus?*
- *Wat zijn de gevolgen van het zijn van een nieuwe schepping voor de relaties met anderen?*

Gebed

*God onze Vader,
in Jezus gaf u ons degene die voor allen stierf.
Hij leefde ons leven en stierf onze dood.
Geef dat wij, die met hem gestorven zijn,
één worden door de heilige Geest.
Dat we in overvloed van uw goddelijke
aanwezigheid mogen leven.
Amen.*

Bid

- ... voor hen die beheerst worden door materiële dingen.
- ... voor hen die zijn vastgelopen in hun geloof.
- ... voor docenten en leerkrachten dat ze kinderen helpen om zich goed te ontwikkelen.
- ... voor een krachtig getuigenis van christenen op de werkvloer.

De relatie is hersteld

(2 Korintiërs 5:18)

Lezen

Genesis 17:1-8 en Romeinen 5:6-11

Verzoening heeft twee kanten: het is fascinerend en beangstigend tegelijk. Aan de ene kant is het zo aantrekkelijk dat we niets liever willen. Aan de andere kant schrikt de prijs ons af. Verzoening betekent namelijk ook afstand nemen van ons verlangen naar macht en erkenning.

In het Oude Testament is God trouw en genadig aan het volk Israël. Hij sluit een verbond met ze. Dit verbond is blijvend want 'de genadegaven en roeping van God zijn onherroepelijk' (Romeinen 11:29). Jezus, die met zijn dood het nieuwe verbond inwijdt, is een Zoon van Israël. Helaas laat de geschiedenis van onze kerken zien dat we maar al te vaak aan dit gegeven voorbijgaan.

Sinds de Holocaust ziet de Duitse kerk het als haar belangrijke opdracht om het antisemitisme te bestrijden. Op dezelfde wijze zijn alle kerken geroepen om in hun omgeving verzoening te bewerken en alle vormen van discriminatie te bestrijden.

Ter overdenking

- *Wat betekent het om als christelijke gemeenschappen te delen in Gods verbond?*
- *Welke vormen van discriminatie moeten onze kerken aanpakken?*

Gebed

*Barmhartige God,
uit liefde sloot u een verbond met uw volk.
Geef ons kracht om alle vormen
van discriminatie te weerstaan.
Laat het geschenk van uw liefdevolle verbond
ons vervullen met vreugde en inspireren tot grotere eenheid.
Wij bidden dit in de naam van Jezus Christus,
onze opgestane Heer, die leeft en regeert met u
en de heilige Geest, nu en voor altijd. Amen.*

Bid

- ... voor het volk Israël voor wie Gods verbond van kracht is.
- ... voor hen die door macht en zelfbevestiging worden gedreven.
- ... voor hen die gediscrimineerd worden vanwege hun geloof.
- ... voor waardige opvang van vluchtelingen.

Verzoening aan het werk

(2 Korintiërs 5:18-19)

Lezen

Genesis 50:15-21 en Johannes 17:20-26

De verzoening tussen God en mensen is de kern van ons christelijk geloof. Paulus is ervan overtuigd dat Christus' liefde ons oproept om ons hele leven hierdoor te laten beïnvloeden. De geschiedenis van Jozef laat zien dat God altijd de benodigde genade geeft om gebroken relaties te helen.

De grote reformatoren zoals Maarten Luther, Ulrich Zwingli en Johannes Calvijn, net als vele katholieken zoals Ignatius van Loyala, Franciscus van Sales en Carolus Borromeus, zochten naar vernieuwing in de westerse kerk. Maar wat een geschiedenis van Gods genade had moeten zijn, werd ook ontsierd door de zonde van mensen, en mondde uit in een verhaal van verdeeldheid. Het werk van verzoening gaat ook over het overbruggen van verscheurdheid binnen het christendom. Gelukkig werken vandaag de dag veel christelijke kerken samen in wederzijds vertrouwen en respect.

Ter overdenking

- *Waar ziet u behoefte aan verzoening in uw omgeving?*
- *Hoe reageert u op deze nood?*

Gebed

God van alle goedheid, wij danken u dat u ons en de wereld met uzelf verzoent. Geef ons kracht om verzoening te brengen en help ons uw vrede te verspreiden. 'Laat ons liefde brengen, waar haat heerst; Laat ons hulp bieden, waar gebrokenheid is; Geloof brengen, aan wie twijfelt; Hoop geven, aan wie wanhoopt; Licht brengen, aan wie dwaalt; Vreugde geven, aan wie bedroefd zijn.' Amen.

Bid

- ... voor kerken die de moed verloren om breuken binnen hun gemeenschap te herstellen.
- ... voor eenheid en samenwerking tussen verschillende kerken.
- ... voor erkenning van schuld om tot verzoening te komen.
- ... voor open deuren om het evangelie te kunnen delen.

Verzoening – de overtreffende trap

(2 Korintiërs 5:20)

Lezen

Micha 4:1-5 en Openbaring 21:1-5a

Wat als? Wat als de Bijbelse profetieën echt zouden uitkomen? Als oorlogen zouden ophouden en wapens omgevormd zouden worden? Wat als Gods gerechtigheid en vrede de dienst uitmaken? Wat als er echt geen rouw, geen tranen en geen dood meer zullen zijn? Die dag zou het hoogtepunt zijn van de verzoening die God in Jezus Christus heeft gebracht. Het zou de hemel zijn!

Psalmen, gezangen en liederen verhalen over de dag dat de schepping tot haar doel komt, en God alles in allen is. Ze vertellen over de christelijke hoop op Gods uiteindelijke heerschappij, de dag dat lijden zal plaatsmaken voor vreugde. Op die dag wordt de Kerk in al haar schoonheid onthuld als het ene lichaam van Christus.

Elke keer als we één in Geest bijeenkomen om te zingen over het uitkomen van Gods beloften, juicht de hemel mee.

Ter overdenking

- *Hoe ziet u de hemel voor zich?*
- *Welke liederen, verhalen, gedichten en beelden uit uw kerkelijke traditie geven u de ervaring deel uit te maken van Gods eeuwigheid?*

Gebed

*Drie-enige God, Vader, Zoon en heilige Geest,
Wij danken u voor deze Week van Gebed,
Voor het samen zijn als christenen
en voor de verschillende manieren
waarop wij uw aanwezigheid hebben ervaren.
Laat ons altijd samen uw heilige naam prijzen,
opdat we blijvend mogen groeien
in eenheid en verzoening.
Amen.*

Bid

- ... voor het herstel van deze wereld en de terugkomst van Jezus Christus.
- ... dat we als christenen Gods gerechtigheid zichtbaar maken.
- ... voor mensen die geen werk hebben.
- ... voor kinderen en jongeren die in de knel zitten.

Meer materiaal

Men vindt op de websites www.raadvankerken.nl en www.weekvangebed.nl meer materiaal over de Week van Gebed. Een deel van het materiaal is gratis te downloaden. De volgende onderdelen treft men er aan:

bij de Raad van Kerken

Achtergronden	Beschrijving oecumene in Duitsland en inleiding op het thema
Gebeden	Teksten van gebeden
Kinderen/tieners	Suggesties voor het werken met kinderen/tieners
Meditatie	Voorbeeld van een meditatie
Vertalingen	2 Korintiërs 5:14-20 in diverse vertalingen

bij MissieNederland

Programma's en powerpoints voor acht gebedsbijeenkomsten, kinderwerkpakket en materiaal voor een tienerbijeenkomst, filmpjes, promotiemateriaal en tips voor lokale organisatoren.

Schriftelijke en andere materialen

Naast deze gezamenlijke brochure (hieronder als eerste genoemd) kan men bij de bureaus van de Raad of MissieNederland bestellen:

Boekje (liturgie en acht dagen)	€ 0,90 (5 ex. of meer 1 poster gratis; 50 ex. of meer: € 0,75)
Brochure acht dagen	€ 0,45 (bij 100 ex. of meer 5% korting)
Posters (A2-formaat)	€ 1,00 (per stuk)
Posters (A4-formaat)	€ 3,00 (per 5 stuks)
Bidprentjes/kaartjes	€ 6,00 (per 100 exemplaren)
Kinderfolder (8 dagen)	€ 0,35 (bij 100 ex. of meer 5% korting)
Tienerfolder (8 dagen)	€ 0,35 (bij 100 ex. of meer 5% korting)

In verband met de portokosten wordt voor iedere bestelling minimaal € 3,00 in rekening gebracht.

Colofon

Vorbereiding materiaal

Op uitnodiging van de commissie voor Geloof en Kerkorde van de Wereldraad van Kerken en de Pauselijke Raad ter bevordering van de eenheid van de christenen is het materiaal voor de Week van Gebed voor de eenheid van de christenen 2017 voorbereid door christenen in Duitsland.

In Nederland heeft een projectgroep van de Raad van Kerken en Missie-Nederland de teksten vertaald en bewerkt.

Samenstelling projectgroep

Suzanna Blackmore

Geert van Dartel (voorzitter)

Cees Haasnoot

Klaas van der Kamp

Leo van der Klaauw

Gert Landman

Dorina Nauta (coördinator)

Lydia Penner

Douwe Visser

Rietje de Vreeze

Jan Wessels

Anneke van Wijngaarden - Junge

Eindredactie

Klaas van der Kamp

Beppie van Laar

Dorina Nauta

Ontwerp

Omslag Corina Nsengimana

Bronnen

De Nieuwe Bijbelvertaling (NBV)

Foto's

Raad van Kerken

Shutterstock.com

Overgenomen met toestemming

BV Liedboek: Gezang 970, 975, 418

Uitgeverij Gooi en Sticht/Kok te Utrecht: GvL 273, Taizé 301e, Gezang 367e

CCLI: Opwekking 54, 194, 391

MissieNederland

Hoofdstraat 51

3971 KB Driebergen

e-mail info@missienederland.nl

telefoon 0343 513693

Raad van Kerken in Nederland

Kon. Wilhelminalaan 5

3818 HN Amersfoort

e-mail rvk@raadvankerken.nl

telefoon 033 4633844

www.raadvankerken.nl

www.weekvangebed.nl